

ATK Årsrapport 2013

Trafiksäkerhetskameror

Innehåll

ORDFÖRANDEN I ATK-RÅDET HAR ORDET	5
INLEDNING	6
MÅL FÖR ATK-SYSTEMET OCH MÅLUPPFYLLELSE 2013	8
Målöversyn	13
Större händelser under 2013	14
UTBYGGNAD UNDER 2013	15
ATK i siffror	15

Automatisk trafiksäkerhetskontroll (ATK) är ett system för automatisk hastighetsövervakning med kameror. Målet med trafiksäkerhetskameror är att sänka medelhastigheten på våra mest olycksdrabbade vägar och på det sättet få ner antalet döda och svårt skadade. Systemet förvaltas av Trafikverket och Rikspolisstyrelsen.

Det finns ett gemensamt samarbetsorgan mellan Trafikverket och Rikspolisstyrelsen för systemet med trafiksäkerhetskameror – ATK-rådet. Rådets funktion är att förvalta ATK-systemet på effektivaste sätt och att vara rådgivande inom respektive myndighet.

Ordföranden i ATK-rådet har ordet

ATK-systemet är ett framgångsrikt samarbete mellan Trafikverket och Polisen, ett samarbete där även Åklagarämbetet och Transportstyrelsen deltar.

Systemet består i dag av ca 1 100 stationer längs vägarna och en utredningskapacitet på 230 000 ärenden per år. Acceptansen för ATK-systemet är fortsatt hög och hastigheten på vägar med ATK-stationer är i nivå med satta mål.

En utbyggnad av ATK-systemet är planerad för att ytterligare öka hastighetsefterlevnaden på vägnätet och bidra till målet att minska antalet döda och svårt skadade fram till år 2020.

ATK-systemet får hög uppmärksamhet från såväl allmänhet som media och vår gemensamma kommunikation fungerar väl. Under året har en gemensam budskapsplattform tagits fram för att ytterligare underlätta kommunikation internt och externt från Trafikverket och Polisen.

Särskilda satsningar under året

Förstudie Framtidens ATK

Trafikverket och Polisen genomförde gemensamt en förstudie under 2013 för att utvärdera nuvarande ansvarsfördelning och arbetssätt.

Moderniserat IT-stöd

Ett nytt IT system hos Trafikverket för att drifva ATK infördes under november 2013. Det nya IT systemet ger möjligheter att arbeta mer effektivt och hantera utmaningen med att byta ut alla system under kommande år och att samtidigt bygga ut systemet under kommande år.

Avtal med ny leverantör av trafiksäkerhetskameror

Efter genomförd upphandling under 2012-2013 tecknade Trafikverket i juli avtal med Sensys Traffic AB för leveranser av trafiksäkerhetskameror till det svenska systemet för automatisk trafiksäkerhetskontroll, ATK.

Pär Gustafsson

Ordförande i ATK-rådet 2013

Inledning

Automatisk trafiksäkerhetskontroll (ATK) är ett system för automatisk hastighetsövervakning med kameror. Trafiksäkerhetskamerorna finns på vägavsnitt och platser där risken för olyckor är stor och där hastigheterna var höga innan kamerorna sattes upp.

ATK-systemet förvaltas av Trafikverket och Rikspolisstyrelsen.

Det övergripande målet är att få ner medelhastigheten på våra mest olycksdrabbade vägar och på det sättet få ner antalet döda och svårt skadade.

Trafikverket och Rikspolisstyrelsen har ett samarbetsorgan för systemet med trafiksäkerhetskameror – ATK-rådet. Rådets funktion är att förvalta ATK-systemet på effektivaste sätt och att vara rådgivande inom respektive myndighet.

I ATK-rådet behandlas frågor om ATK-systemet inom områden där det är angeläget att myndigheterna agerar gemensamt. Några exempel:

- långsiktig planering för utveckling och användning av ATK-systemet
- systemets totala storlek, antalet stationer och antalet ärenden
- trafiksäkerhetseffekter och samhällets acceptans för systemet
- information.

Representanter i ATK-rådet under 2013

Sven-Olov Hansson		Rikspolisstyrelsen
Per Blomqvist		Rikspolisstyrelsen
Pär Gustafsson	Ordförande	Rikspolisstyrelsen
Claes Tingvall		Trafikverket
Anders Drugge	Adjungerad	Rikspolisstyrelsen
Eva Lundberg	Adjungerad	Trafikverket
Bengt Svensson	Adjungerad	Rikspolisstyrelsen
Rune Hammarberg	Adjungerad	Trafikverket
Ulf Carlsson	Adjungerad	Konsult

Mål för ATK-systemet och måluppfyllelse 2013

Det övergripande målet för ATK-systemet är att sänka medelhastigheten på våra mest olycksdrabbade vägar och på det sättet få ner antalet döda och svårt skadade.

Vi redovisar här de mål ATK-rådet har satt upp för ATK-systemet 2013 samt måluppfyllelsen med en kommentar för varje mål.

> MÅL 1 – Minskning av medelhastigheten

Medelhastigheten på vägar utrustade med trafiksäkerhetskameror ska bibehållas eller sänkas jämfört med tidigare mättillfällen.

Måluppfyllelse

Hastigheterna mäts var tredje år vid och mellan ATK-stationer. Senaste mätåret var 2011 och resultatet analyserades av Statisticon AB på uppdrag av Trafikverket. Statisticon konstaterade att ”hastigheterna sjunkit i samband med etableringen av trafiksäkerhetskameror och att de därefter bibehållits på den lägre nivån”. Nästa mätning sker under 2014.

Målet är uppfyllt.

Kommentar: Vi har konstaterat att hastigheterna fortsatt att sjunka på vägar med ATK efter införandet 2006 och att även hastigheten på omgivande vägar sjunker.

> MÅL 2A – Andelen fordon som överskrider rapporteringsgränsen

Andelen fordon på riksnivå som överskrider gällande rapporteringsgräns för hastighetsöverskridande vid trafiksäkerhetskameror ska inte överstiga angivna procentnivåer vid nedanstående hastighetsgränser.

Måluppfyllelse

Andelen fordon som överskridit rapporteringsgränsen vid olika hastighetsgränser:

Hastighetsgräns	Mål (%)	Utfall (%)
Upp till 50 km/tim	2	1,8 (1,9)
60 km/tim	2	1,6 (1,6)
70 km/tim	2	1,2 (2,8)
80 km/tim	1	0,9 (0,9)
90 km/tim	1	0,5 (0,6)
100 km/tim och högre	1	0,1 (0,1)

Förra årets utfall inom parentes

Målet är uppfyllt.

Kommentar: Hastighetsefterlevnaden är på samma nivå som föregående år. Den stora minskning som visas för hastighet 70 km/h beror att kameror avvecklades under 2012 i Södra länken. ATK-rådets bedömning är ATK inte är rätt verktyg för att öka hastighetsefterlevnaden i Södra länken-tunneln.

> MÅL 2B – Andelen fordon som överskrider rapporteringsgränsen

Andelen fordon på länsnivå som överskrider gällande rapporteringsgräns för hastighetsöverskridande vid trafiksäkerhetskameror ska inte överstiga 50 % av angivna procentnivåer för riket enligt mål 2A

Måluppfyllelse

Andelen fordon som överskridit gällande rapporteringsgräns vid olika hastighetsgränser:

Hastighetsgräns Mål	≤50 km/tim 3%	60 km/tim 3%	70 km/tim 3%	80 km/tim 1,5%	90 km/tim 1,5%	≥100 km/tim 1,5%
Dalarna		4,8 (5,5)		3,7 (3,2)		
Gävleborg		3,2 (3,5)		1,6		
Stockholm	4,7	3,2	0 (6,9)			
Kronoberg	4,3		3,1	2,3 (2,7)		
Södermanland			2,0	2,0 (4,8)		
Jönköping		3,5				
Kalmar	5,7					
Uppsala	3,4			1,9		
Örebro		3,6	3,9	2,5		
Östergötland	3,7					

Förra årets utfall inom parentes.

Endast län som inte uppfyller målet redovisas.

Målet är delvis uppfyllt.

Kommentar: Hastighetsefterlevnaden för riket ligger på konstant samma nivå (se ovan) medan den minskar i flera län. En analys visar att det ofta är ett fåtal platser som ger låg hastighetsefterlevnad och att de hastighetsklasser där hastigheten ökat framför allt är låga hastigheter. Ett samarbete med polismyndigheterna för att öka den manuella övervakningen vid dessa platser har initierats.

> MÅL 3 – Allmänhetens förtroende för ATK-systemet

Att vidmakthålla allmänhetens förtroende för trafiksäkerhetskamerorna genom information och trovärdig tillämpning av systemet.

Måluppfyllelse

Målet mäts genom en fråga i Trafikverkets årliga trafiksäkerhetsenkät, där de tillfrågade får ta ställning till detta påstående:

”Automatisk hastighetsövervakning (med trafiksäkerhetskamera) är ett bra sätt att övervaka hastighetsöverträdelser.”

76 procent av kvinnorna är positivt inställda till automatisk hastighetsövervakning, liksom 67 procent av männen. Stödet är något svagare i den yngre delen av befolkningen.

Målet är uppfyllt.

Kommentar: Acceptansen för övervakning med trafiksäkerhetskameror har sedan etableringen 2006 legat stabilt på strax över 70 procent. Det går att se en svag tendens att acceptansen ökar totalt sett.

> Mål 4B – Trafiksäkerhetskamerornas tillgänglighet för aktivering

Tillgängligheten för aktivering av trafiksäkerhetskameror ska vara 90 procent eller högre.

Måluppfyllelse

Under 2013 har andelen trafiksäkerhetskameror som varit tillgängliga för aktivering i genomsnitt varit 81,2 procent.

Målet är inte uppfyllt.

Kommentar: Trenden pekar uppåt, vi har nått målbilden 90 procent vid ett antal tillfällen under året. Övergången till trådlös kommunikation med mätstationerna har slutförts. Kommunikationsfelen har minimerats vilket positivt har påverkat tillgängligheten.

> Mål 4C – Användning av mobila enheter

Vare enhet ska vara placerad efter väg och aktiverad för registrering under minst 400 timmar per år.

Måluppfyllelse

De mobila enheterna (vagnarna) har använts totalt 3 726 timmar under året. Igångsättningen generellt, efter programvaruändringen, räknas ifrån 1 maj 2013 och omräknat årsmål på 400 årsdrifttimmar till de för 2013 gällande 8 månader blir 4000 timmar.

Målet är inte uppfyllt.

Kommentar: Användningen av vagnarna varierar över landet vilket har påtalats för polismyndigheterna. För de som inte kan klara det uppsatta målet avser Rikspolisstyrelsen att omplacera vagnen till annan myndighet.

> Mål 7 – Andel lagförda av utredningsbara ATK-ärenden

35 procent av alla utredningsbara ärenden ska leda till att föraren av det aktuella fordonet lagförs.

Måluppfyllelse

Under 2013 utfärdade Rikspolisstyrelsen, lokala Polismyndigheter och åklagare cirka 70 000 böter och strafförelägganden. Detta motsvarar cirka 35 procent.

Målet är uppfyllt.

> Mål 9 – Tid till underrättelse

För 90 % av alla ärenden ska tiden mellan registrering av hastighetsöverträdelsen och UD inte överstiga 10 kalenderdagar.

Måluppfyllelse

Under 2013 har tiden från registrering av ärendet till att underrättelsedokumentet har skickats ut i genomsnitt varit 7 kalenderdagar.

Målet är uppfyllt.

Målöversyn

Trafikverket och Rikspolisstyrelsen har gemensamt sett över de mål som används för att följa ATK-verksamheten. ATK-rådet har fastställt följande mål för 2014:

Mål 1 – Medelhastighet

Medelhastigheten på vägar utrustade med trafiksäkerhetskameror ska bibehållas eller sänkas jämfört med tidigare mättillfällen.

Kommentar: Målet behålls oförändrat från föregående år.

Mål 2 – Hastighetsefterlevnad

Andelen fordon på läns- riksnivå som överskrider gällande rapporteringsgräns för hastighetsöverskridanden vid trafiksäkerhetskameror ska inte överstiga angivna % nivåer vid nedanstående hastighetsgränser.

- Tillåten hastighet ≤ 50 km/h 2 %
- Tillåten hastighet 60 km/h 2 %
- Tillåten hastighet 70 km/h 2 %
- Tillåten hastighet 80 km/h 1 %
- Tillåten hastighet 90 km/h 1 %
- Tillåten hastighet ≥ 100 km/h 1 %

Kommentar: Målet förändrat från föregående år. Andel på länsnivå sänkt till samma nivå som riket.

Mål 3 – Acceptans

Att vidmakthålla allmänhetens förtroende för trafiksäkerhetskamerorna genom information och trovärdig tillämpning av systemet.

Kommentar: Målet behålls oförändrat från föregående år.

Mål 4 B – Tillgänglighet

Tillgängligheten för aktivering av ATK mätstationer ska uppgå till ≥ 90 %.

Kommentar: Målet behålls oförändrat från föregående år.

Mål 4 C – Mobila enheter

Varje enhet ska vara placerad efter väg och aktiverad för registrering under minst i 400 timmar per år.

Kommentar: Målet behålls oförändrat från föregående år.

Mål 7 – Lagföring

35% av alla utredningsbara ärenden ska leda till att föraren av det aktuella fordonet lagförs.

Kommentar: Målet behålls oförändrat från föregående år.

Mål 9 – Utredning

För 90 % av alla ärenden ska tiden mellan registrering av hastighetsöverträdelsen och UD inte överstiga 10 kalenderdagar.

Kommentar: Målet behålls oförändrat från föregående år.

Större händelser under 2013

Förstudie Framtidens ATK

Trafikverket och Polisen genomförde gemensamt en förstudie under 2013 för att utvärdera nuvarande ansvarsfördelning och arbetssätt.

Förstudien pekar på att det bästa är att bygga vidare på ATK som ett samägt system mellan de två myndigheterna med nuvarande ansvarsfördelning. Det borde också vara möjligt att mer aktivt involvera andra myndigheter som Transportstyrelsen i samarbetet.

Det finns en hel del förbättringar som kan göras inom ramen för befintlig verksamhet i form av förbättrade verksamhetsprocesser och bättre IT-stöd hos båda myndigheterna.

Moderniserat IT-stöd

Ett nytt IT system hos Trafikverket för att drifva ATK driftsattes den 13 november 2013. Det nya IT systemet ger möjligheter att arbeta mer effektivt och hantera utmaningen med att byta ut alla system under kommande år och att samtidigt bygga ut systemet under kommande år.

Moderniseringen omfattar bland annat ett tydligare användargränssnitt, förbättrad dataöverföring och förenklade underhållsrutiner.

Under 2013 har också nya servrar satts upp hos Trafikverket i Borlänge och den egna ATK-domänen har avvecklats under året. Detta har bland annat inneburit minskade drift- och förvaltningskostnader för IT-systemet.

Samtliga mätstationer har från halvårsskiftet 2013 modem för trådlös överföring av data.

Utvecklingen av IT-stöd för vägmärksinventering och vägmärkeskontroll har bedrivits under året och vi har under flera steg testat och modifierat lösningarna.

Inför 2014

Trafikverket planerar att införa det nya IT-stödet för inventering och kontroll i produktionsmiljö på ett antal försöksområden under första kvartalet 2014.

Avtal med ny leverantör av trafiksäkerhetskameror

Efter genomförd upphandling under 2012-13 tecknade Trafikverket i juli avtal med Sensys Traffic AB för leveranser av trafiksäkerhetskameror till det svenska systemet för automatisk trafiksäkerhetskontroll ATK. Avtalet gäller i tre år med möjligheter till förlängning och omfattar mätsystem, mätskåp och tillhörande varor tjänster.

Avtalet möjliggör både byte av befintligt system och utbyggnad av fler ATK-mätstationer. Trafikverket kommer att köpa minst 700 trafiksäkerhetskameror under avtalsperioden.

Uppdatering av mobila enheter

En teknisk uppgradering av vagnarna har skett under 2013.

Utbyggnad under 2013

Under 2013 har inga nya trafiksäkerhetskameror etablerats. Dock har pågående etableringen från 2011 slutförts.

ATK i siffror

	2013
Antal mil väg med ATK	300
Mätplatser	1 107
Mobila enheter	15

Ett samarbete mellan:

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921. Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se

Rikspolisstyrelsen, Box 12256, 102 26 Stockholm
Telefon: 08-40 190 00

www.polisen.se